

Pozyskanie drewna w planach ochrony rezerwatów Puszczy Białowieskiej

W styczniu br. Podlaski Oddział Pracowni został poinformowany przez Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody o możliwości zapoznania się i opiniowania projektów planów ochrony rezerwatów Berezowo, Podcerkwa, Przewłoka, Podolany i Kozłowe Borki, powołanych w dużej mierze w celu ochrony gatunków motyli dziennych.

Po zapoznaniu się z projektami planów okazało się, że zawierają one szereg zapisów dających legitymację na pozyskanie drewna z rezerwatów. Większość planów została wykonana przez firmę o wymownej nazwie „Pro Las”. Głównymi zagrożeniami zidentyfikowanymi w projektach planów były czynniki biotyczne, zwłaszcza kornik drukarz. Dominującym działaniem ochronnym była ciągła kontrola stanu sanitarnego lasu, w tym ograniczanie populacji kornika.

Puszcza Białowieska. Fot. Paweł Klimek

Korzystając z okazji, Stowarzyszenie wniosło szereg uwag i wniosków, w tym dokonało zestawienia niektórych zapisów zawartych w projektach planów z zapisami z projektu planu ochrony obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowieska”.

Realizacja zabiegów zawartych w działaniach ochronnych pogłębiałaby zagrożenia zidentyfikowane w projekcie planu Natura 2000, takie jak:

1. Ograniczenie powierzchni i rozdrobnienie starych drzewostanów;
2. Pozyskanie drewna w borach bagiennych, brzezinach bagiennych i świerczynach bagiennych;
3. Usuwanie zamierających i martwych świerków i sosen oraz zamierających drzew liściastych.

Jako sposoby eliminacji wspomnianych zagrożeń w projekcie planu Natura 2000 wskazano m.in. wyłączenie borów bagiennych, brzezin bagiennych i świerczyn bagiennych z pozyskania drewna. Jako główny warunek zachowania lub przywrócenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000, wskazano pozostawienie ekosystemów leśnych w parku narodowym i rezerwach przyrody do naturalnej sukcesji, regeneracji i fluktuacji.

Reasumując, niektóre zabiegi zawarte w planach ochrony rezerwatów stoją w rażącej sprzeczności z projektem planu ochrony obszaru Natura 2000 „Puszcza Białowieska”.

Swoje uwagi do projektów planów ochrony rezerwatów zgłosił również Kierownik Białowieskiej Stacji Geobotanicznej, dr Bogdan Jaroszewicz. Jego zdaniem, wiele zapisów powinno zostać usuniętych, jako nie mających żadnego uzasadnienia w celu ochrony, a niektóre wręcz działają przeciwko osiągnięciu go. Zdaniem Jaroszewicza, kornik drukarz nie stanowi zagrożenia dla występowania rzadkich gatunków motyli dziennych w rezerwacie, a wręcz przeciwnie – powodując powstawanie otwartych przestrzeni, może im sprzyjać. Proponowane zabiegi sanitarne nie mają nic wspólnego z realizacją celu ochrony przyrody w rezerwacie, istnieje natomiast niebezpieczeństwo, że w trakcie usuwania posuszu czynnego, zwłaszcza przy zrywce, bez względu na jej metodę, może nastąpić zniszczenie chronionych motyli dziennych, będących w stadium rozwoju. Zapis dotyczący

kornika drukarza i usuwania posuszu czynnego powinien zostać usunięty jako nie mający związku z celem ochrony rezerwatu.

Swoje krytyczne stanowisko wobec projektów planów ochrony rezerwatów wyraziła również Państwowa Rada Ochrony Przyrody.

Pozostawienie planów ochrony bez zmian skutkuje regularnym pozyskaniem drewna z rezerwatów, co dziś obserwujemy w Rezerwacie Lasy Naturalne Puszczy Białowieskiej, gdzie jako główne zagrożenie dla rezerwatu wskazano „zamieranie drzewostanów powodowane przez masowe występowanie owadów”. Sposobem eliminacji lub ograniczenia zagrożeń i ich skutków jest tam m.in. wycinka drzew zasiedlonych przez korniki.

Zadania ochronne, polegające na usuwaniu drzew zasiedlonych przez kornika, są realizowane łącznie w 1146 oddziałach Rezerwatu Lasy Narodowe PB.

Adam Bohdan